

2014.gada 18.decembrī Nr.112

E-IZDEVUMA SATURS

[Ziņa. Viedoklis](#)

Konferences par humāno vērtību nozīmību izglītībā pārskats

[Pasākums](#)

Notika Mūsdienu deju lielkoncerta repertuāra apguves skates

[Darbam noderīgi. Pieredze](#)

Metodiskais materiāls "Skolēna literāro interešu attīstīšana"

[VISC aktualitātes](#)

VISC pasākumi, sagatavotie materiāli, projektu darba aktualitātes un citi jaunumi

[Sadarbības partneru aktualitātes](#)

JA-YE Latvija aicina jauniešus attīstīt līdera potenciālu un definēt nākotnes līdera vērtības

IEVĒRO!

Nākamais E-izdevums iznāks 2015.gada
8.janvārī!

Konferences par humāno vērtību nozīmību izglītībā pārskats

Valsts izglītības satura centrs sadarbībā ar LU Sociālo zinātņu fakultātes pētniekiem 2014. gada 5. decembrī rīkoja konferenci „Mūsdienu vērtību meklējumi Latvijas izglītībā”, lai vērtībizglītības jomā iesaistītie pētnieki, izglītības satura īstenoātāji un veidotāji, izglītības darbinieki un eksperti, politiķi, vecāki un citi interesenti apmainītos ar viedokļiem par humanitārās izglītības nozīmību vērtību izglītošanas procesā un meklētu kopīgus risinājumus vērtību izpratnes veicināšanā.

Konferenci atklāja centra vadītāja vietniece Agra Bērziņa, uzsverot šīs ikgadējās (trešās) vērtībizglītības konferences nozīmību, apliecināja, ka galvenais tās pienesums ir dialoga veidošana un sadarbības iespēju meklēšana vērtībizglītības pilnveidē. A. Bērziņa īpaši pateicās centra sadarbības partnerim LU Sociālo zinātņu fakultātei un īpaši – pētniecei Skaidrītei Lasmanei, kura šogad ir saņēmusi LU Ģerboņa Zelta zīmi par mērķtiecīgu darbu Latvijas ētiskās domas veicināšanā.

12. Saeimas deputāte, Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas locekle Inguna Rībena analizēja vērtību jēdzienā ietilpināmo saturu un savā runā vērsa uzmanību gan uz desmit baušļu un dainu ētikas pamatā nolasāmajām vērtībām, gan arī iezīmēja vecākās paaudzes atbildību par to pārnesi nākamajām paaudzēm. I. Rībena uzsvēra, ka svarīgi ir saglabāt savu nacionālo identitāti un tās pārļaicīgās vērtības, kas izturējušas vēstures pārbaudi. Vienlaikus viņa arī skarbi raksturoja mūsdienu jaunās paaudzes šībrīža situāciju vērtībizglītībā un morālo relativismu, paredzot šī relativisma eventūālās sekas. Deputāte aicināja nosargāt trīs, viņasprāt, būtiskās vērtības – mīlestību, ticību un kaunu.

LU Sociālo zinātņu fakultātes vadoša pētniece Dr. phil. Skaidrīte Lasmane referātā „*Morālo paraugu komunikācija Latvijas vērtībizglītībā*” analizēja morālā parauga politiku, kas kalpo par vērtību avotu un autoritāti sabiedrībā un mūsdienu Latvijas izglītībā, teorijās un praksē. S. Lasmane uzsvēra, ka vērtību interpretācijas mūsdienās ir mainīgas. Sociālā saesība, cieņa, solidaritāte un sadarbība kultūras praksē prasa spēcīgu potencialitāti un paraugu, jo paraugam ir iedvesmas funkcija. Bet iedvesmai ir vajadzīgi dzīvi stāsti.

Politologs, LU Sociālo zinātņu fakultātes asociētais profesors Dr. sc. pol. Ivars Ijabs savā atraktīvajā referātā iedvesmoja klātesošos pedagogus kā runāt ar jauno paaudzi par valsti un patriotismu, piedāvājot ekskursu Latvijas valsts izveidē gan kartogrāfiskā materiāla faktos, gan politiskās karikatūras dokumentētos dažādos skatu punktos.

Mediju portāla Delfi galvenais redaktors Dr. sc. comm. Ingus Bērziņš uzsvēra, ka medijs ir publiska sfēra un, analizējot faktus, norādīja uz sabiedrības medijprasmes mazināšanos. I. Bērziņš rosināja skolās īpašu vērtību pievērst jaunās paaudzes kritiskās spriestspējas attīstībai, lai sabiedrība spētu nošķirt objektīvu informāciju no reklāmas vai propagandas.

Centra vecākā referente Dr. paed. Spodra Austruma uzrunāja klātesošos domāt par dažām apzinātām mūsdienu problēmām, kas ir attālinājušas sabiedrību no kopīgu vērtību uzturēšanas iespējām kopīga mērķa sasniegšanai, t. i., sabiedrības dažādu sociālo kopu vēlme komunikācijā izmantot konfrontāciju, stereotipizāciju un neinformētības interpretācijas. Klātesošie tika aicināti diskutēt par jēdziena *tradicionālitate* kopīgas izpratnes veidošanu un humanitārās izglītības vietu un lomu izglītības sistēmā. S. Austruma norādīja, ka nevērība pret jaunās paaudzes vērtību vajadzībām, neobjektīva to kritizēšana un jaunās paaudzes lomas nenovērtēšana neveicina dialogu un humāno vērtību iedzīvināšanu.

LU Sociālo zinātņu fakultātes profesore Dr. hist. Vita Zelče referātā „*Vērtības kultūras atmiņā*” analizēja to, kā pagātne ietekmē mūsu

šodienas rīcību. V. Zelče aktualizēja jautājumus par kultūras atmiņu, sociālo atmiņu, indivīda atmiņu un nacionālo identitāti. Latvijā pieaug vecāko cilvēku stāstu nozīmība, tomēr vispārcilvēciskās vērtības nevar šķelt sabiedrību un noteikti neveido nacionālās identitātes negatīvo vēsturi.

LU Vēstures un filozofijas fakultātes profesore Dr. philol. Aijas Priedītes referātā, ko nolasīja literatūrzinātniece Brigita Šiliņa, analizējot M.Svīres romānu „...un to neuzzinās neviens”, tika norādīts uz sabiedrības daļā leģitimēto desmit baušļu pārkāpšanas principu un pamatvērtību trūkumu.

LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes profesore Dr. psych. Lūcija Rutka pievērsās gan pašvadītās mācīšanās un kontroles nozīmei, gan neiropedagoģijas kognitīvajai pieejai, uzsverot emociju lomu vērtību pieņemšanā un signālu pārraidē. L.Rutka uzsvēra, ka līdzās racionālām zināšanām svarīgi izprast savu jūtu dzīvi un īpaši pedagoģijā veicināt emocionālo kompetenci, norādot, ka mūsdienu sabiedrībā, ja cilvēki neizprot un nekontrolē savas emocijas, tas var izpausties nekontrolētā naudā pret citādi domājošo.

Filozofs, Rīgas Stradiņa universitātes Humanitāro zinātņu katedras docents Dr. phil. Vents Sīlis referātu sāka ar filozofisku jautājumu: kāda jēga ir vērtībām sabiedrībā, kurā vērtības netiek uztvertas nopietni, un kādā kopumā ir mūsdienu Latvijā pastāvošā attieksme pret morālajām vērtībām un ētiku? V.Sīlis vērsa uzmanību uz to, kā jauno paaudzi rosināt runāt par vērtībām, un aicināja klātesošos domāt par to, kāpēc ir derīgi rīkoties ētiski. V.Sīlis vērsa uzmanību gan uz katru cilvēka sirdsapziņas jautājumiem, gan uz pilsoniskās sabiedrības stāju un vērtību uzturēšanas nozīmību. Par nozīmīgāko vērtību V.Sīlis nosauca pilsonisko drosmi nesamierināties un neklusēt, kas mūsdienās ir cilvēciskās pašcieņas jautājums.

Konferences noslēgumā referentu un klausītāju diskusijā, kuru vadīja LU Vēstures un filozofijas fakultātes pasniedzējs, pazīstamais publicists Artis Svece, klātesošie, paužot dažādus, dažbrīd pat kontraversālus viedokļus, diskutēja par vērtību iedzīvināšanas veidiem.

[Plašāks pārskats ar prezentācijām](#)

Pasākums

Notika Mūsdienu deju lielkoncerta repertuāra apguves skates

No 2014.gada 21.novembra līdz 28.novembrim notika XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku Mūsdienu deju lielkoncerta repertuāra apguves skates piecos Latvijas vēsturiskajos novados. Skatēm tika pieteikti 112 kolektīvi ar 1900 dalībniekiem.

Mūsdienu dejas žanram skates ar koprepertuāru notika pirmo reizi žanra pastāvēšanas vēsturē, kas prasīja pedagoģu profesionālu un atbildīgu pieeju piedāvāto horeogrāfiju iestudēšanai. Skatēs tika demonstrēta izcila meistarība deju iestudējumos.

Skates žūrijas darbā piedalījās – priekšsēdētāja Edīte Ābelīņa, tās sastāvā – horeogrāfi Annika Andersone, Gunta Bāliņa, Aleksandrs Ivanovs, Edmunds Veizāns.

[Pārskats un rezultāti](#)

Darbam noderīgi. Pieredze

Metodiskais materiāls "Skolēna literāro interešu attīstīšana"

VISC sadarbībā ar LU PPMF profesori Ilzi Stikāni, RPIVA docētāju Aiju Kalvi, Rīgas Franču liceja latviešu valodas un literatūras skolotāju Litu Silovu, Rīgas pilsētas Pļavnieku ģimnāzijas latviešu valodas un literatūras skolotāju Inesi Lāčaunieci un Līvānu 1.vidusskolas latviešu valodas un literatūras skolotāju Sandru Kivlenieci ir sagatavojis metodisko materiālu 4.-6.klasei „Skolēna literāro interešu attīstīšana”. Metodiskā materiāla mērķis ir palīdzēt skolotājiem veicināt skolēna literāro interešu attīstīšanu, nodrošinot skolotāja un skolēna mērķtiecīgu sadarbību radošā atmosfērā.

Metodiskais materiāls domāts latviešu valodas un literatūras skolotājiem un 4.-6.klases skolēniem, tas izmantojams gan mācību stundās, gan aktivitātēs ārpus mācību stundām. Materiāls ietver metodiskos ieteikumus lasītāriem veidošanai klasē un skolā, metodiskos paņēmienus lasīšanas veicināšanai, kā arī mācību materiālus skolēnam – Lasītāja pieredzes mapī.

Lasītprasmei un ieinteresētībai par rakstīto vārdu ir liela nozīme cilvēka vērtību sistēmas veidošanā. Autores akcentē, ka būtiski ir veidot motivētu lasītāju ar nepieciešamību lasīt, jo lasīšana bagātina lasītāja emocionālo pasauli un personisko pieredzi, attīsta radošumu un iztēli.

Ceram, ka piedāvātie radošie uzdevumi palīdzēs skolotājiem dažādot metodiskos paņēmienus, tā veicinot skolēnu interesi par lasīšanu.

VISC aktualitātes

[Bioloģijas 37.valsts olimpiādes uzaicināto dalībnieku saraksts](#)

[Vācu valodas 45.valsts olimpiādes 1.kārtas uzaicināto dalībnieku saraksts](#)

[Profesionālās meistarības konkursa "Elektronikis 2014" rezultāti](#)

[Profesionālās meistarības konkursa "Robota programmēšana" rezultāti](#)

[Profesionālās izglītības iestāžu būvniecības nozares profesiju pedagoģu profesionālās kompetences pilnveides seminārs](#)

[Gatavojoties Valsts valodas prasmes pārbaudei](#)

[Atklātās 3.mājsaimniecības olimpiādes kārtība](#)

Sadarbības partneru aktualitātes

JA-YE Latvija aicina jauniešus attīstīt līdera potenciālu un definēt nākotnes līdera vērtības

Apzinoties spēcīgu līderu trūkumu Latvijā, biznesa izglītības biedrība *Junior Achievement-Young Enterprise Latvija (JA-YE Latvija)* uzsāk īstenot unikālu *Līderu programmu* 15 - 20 gadīgiem jauniešiem, kuras mērķis ir veidot jauno līderu paaudzi Latvijas konkurētspējas palielināšanai.

JA-YE Latvija Padomes loceklis, *SIA Enerģijas risinājumi* īpašnieks Guntars Kokorēvičs uzsver: „Ar šo programmu mēs atveram platformu diskusijai par līderību, tās lomu mūsdienā un nākotnes Latvijā. Būtiski, ka piesaistīsim šodienas Latvijas biznesa, politikas un dažādu sabiedriskās dzīves jomu līderus kā jauniešu mentorus. Mēs centīsimies pārnest šo cilvēku pieredzi un zināšanas uz jaunajiem nākotnes līderiem un sadarbībā ar pašiem jauniešiem sintezēt jaunu pieeju līderības jautājumam,“ un piebilst: “Mēs vēlamies uzsākt ne tikai diskusiju, bet ar reālu rīcību palīdzēt atrast sevi jaunai līderu paaudzei, jauniešiem, kuri veidos nākotnes Latviju – politiski godīgu, cilvēcīgi sirsnīgu, globāli mūsdienīgu un ekonomiski ambiciozu veiksmes stāstu.”

“Ieviešot *Līderu programmu*, *JA-YE Latvija* uzņemas iniciatīvu jauno līderu vērtību, uzskatu sistēmas un Latvijas sabiedrībai tik nepieciešamo nākotnes mērķu definēšanā. Mēs apzināties sava mērķa ambiciozītāti un atbildību, tāpēc talkā aicināsim dzīvesgudrus mentorus un personības izaugsmes ekspertus, kuri palīdzēs atrastīt jauniešos līdera talantus”, par jauno programmu saka *JA-YE Latvija* Valdes priekšsēdētājs Jānis Krievāns.

JA-YE Latvija Līderu programma ir biedrības oriģinālprogramma, kas paredzēta vidusskolas vecuma jauniešiem. Šajā vecuma grupā tā ir unikāla līderu sagatavošanas programma, kuru katru gadu absolvēs 15-20 jaunie līderi. Patlaban Latvijā nav neviena līdzvērtīga līderības izglītības programma, kas paredzēta tieši vidusskolas vecuma jauniešiem.

JA-YE Latvija Līderu programmas viena cikla ilgums būs viens mācību gads, kura laikā divās kārtās atlasītie potenciālie līderi strādās ar koučiem un mentoriem. Programmā iesaistītie mentori ar savu pieredzi iedvesmos un iedrošinās jauniešus īstenot savu līdera talantu. Savukārt profesionālie *Rīgas Koučinga skolas* kouči projekta īstenošanas procesā atbalstīs jauniešus un veicinās katra līdera individuālā potenciāla apzināšanos, kā arī palīdzēs saglabāt fokusu uz izvirzītajiem mērķiem. *JA-YE Latvija* nodrošinās vidi, kas attīstīs un pilnveidos jauniešu līdera kompetences.

Programmas noslēgumā katrs jaunais līderis demonstrēs savu izaugsmi paša izstrādāta projekta prezentācijā, kas veidots aktīvi sadarbojoties ar savu mentoru.

Detalizētāk ar programmu aicinām iepazīties: <http://www.jal.lv/lideruprogramma>

Antra Laumane,

JA-YE Latvija mārketinga vadītāja

Tālrunis: 29565758; E-pasts: antra@jal.lv

Seko un uzzini vairāk: www.draugiem.lv/jal <https://www.facebook.com/juniorachievementlatvija>

<https://twitter.com/SMULatvija>

E-izdevumā ietvertās informācijas pārpublicēšanas gadījumā obligāti jāatsaucas uz informācijas avotu.

Ja jūs vēlaties abonēt mūsu e-izdevumu – atsūtiēt e-pasta vēstuli uz prese@visc.gov.lv

'Subject' lauciņā ierakstot tikai vienu vārdu – *Subscribe*.

Lai atteiktos no parakstīšanās – atsūtiēt e-pasta vēstuli uz prese@visc.gov.lv

'Subject' lauciņā ierakstot tikai vienu vārdu – *Unsubscribe*.

Ieteikumus VISC informatīvā e-izdevuma pilnveidei, lūdzu, sūtiēt uz prese@visc.gov.lv

E-izdevumu arhīvs atrodams [VISC vietnē](#)

Iesakām Jums lietot RSS barotni, lai regulāri iepazītos ar jaunākajām publicētajām ziņām. Mājaslapā tā izskatās šādi:

Sekojiēt līdzi mūsu jaunumiem arī šeit:

